

Mål C-606/21**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler:****Datum för ingivande:**

30 september 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour d'appel de Paris (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

17 september 2021

Klagande:

Doctipharma SAS

Motpart:

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)

Ytterligare deltagare i rättegången:

Pictime SAS, som utövar näringsverksamhet under beteckningen "Coreyre"

1. Saken och omständigheterna i målet:

- 1 Bolaget Doctipharma har utvecklat webbplatsen "www.doctipharma.fr" som bolaget Pictime hyser, på vilken internetanvändare kan köpa läkemedel och receptfria läkemedel från apotekswebbplatser på följande sätt. Internetanvändaren ska fylla i ett formulär för att skapa ett kundkonto. Härvidlag ska internetanvändaren lämna ut personuppgifter som gör det möjligt att identifiera honom eller henne och underlätta tillgången till valfria apotekswebbplatser. När kontot öppnas, utses automatiskt en apotekare hos vilken internetanvändaren kommer att göra sina inköp och till vilken han eller hon kommer att koppla sitt konto. Webbplatsen *www.doctipharma.fr* erbjuder receptfria läkemedel i en förhandsregistrerad katalog av läkemedel som kunden kan använda för att göra en beställning. Vem som helst kan beställa läkemedel på så sätt, varvid det preciseras att webbplatsen *www.doctipharma.fr* innehåller receptfria läkemedel som erbjuds

av apoteken, i form av ett varusortiment med priser, och skickar beställningar vidare till de apotekare vars webbplats återfinns på *www.doctipharma.fr*. Försäljningspriset betalas från ett specifikt konto tack vare ett betalningssystem som är gemensamt för samtliga apoteken. Beställningen slutförs med följande meddelande ”Tack för din beställning. Ditt ordernummer ... har skickats vidare till apotekarna. Inom kort får du ett bekräftelsemeddelande till ditt konto och mejladress *H_pignerol@gmail.com* om att köpet är slutfört och att din beställning kommer att färdigställas”.

- 2 Union des Groupements de pharmaciens d’officine (nedan kallad UDGPO) har hävdade att det onlineförsäljningssätt som bolaget Doctipharma erbjuder apoteken gör det möjligt för bolaget att delta i den elektroniska handeln med läkemedel utan att vara apotekare. UDGPO anser att denna försäljningsverksamhet är olaglig och har yrkat att den ska upphöra.
- 3 Genom dom av den 31 maj 2016 slog Tribunal de commerce de Nanterre (Handelsdomstolen i Nanterre, Frankrike) fast att webbplatsen *www.doctipharma.fr* inte får sälja läkemedel och förpliktade i huvudsak bolaget Doctipharma att upphöra med den elektroniska handeln med läkemedel på denna webbplats.
- 4 Doctipharma överklagade domen till Cour d’appel de Versailles (Appellationsdomstolen i Versailles, Frankrike), som upphävde domen genom dom av den 12 december 2017 (<https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000036352460>). Cour d’appel de Versailles fann att webbplatsen *www.doctipharma.fr* var lagenlig, eftersom apotekarna själva tar emot beställningar av läkemedel från internetanvändare. Beställningarna leds via den plattform som bolaget Doctipharma skapat som tekniskt stöd för apotekarnas webbplatser. Bolaget Doctipharma hanterar inte beställningarna på något annat sätt, eftersom den omtvistade webbplatsen direkt sammanför kunder med apotek.
- 5 Genom dom av den 19 juni 2019 (ECLI:FR:CCASS:2019:CO00586) upphävde Cour de cassation (Högsta domstolen, Frankrike) domen från Cour d’appel de Versailles och återförvisade målet till Cour d’appel de Paris (Appellationsdomstolen i Paris, Frankrike). Genom ansökan av den 19 augusti 2019 väckte Doctipharma talan vid den hänskjutande domstolen.

2. Aktuella bestämmelser:

A. *Unionsrätten*

Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel (i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/62/EU av den 8 juni 2011 om ändring av direktiv 2001/83/EG om upprättande av gemenskapsregler för humanläkemedel vad gäller att förhindra att förfälskade läkemedel kommer in i den lagliga försörjningskedjan) (nedan kallat direktivet om humanläkemedel):

6 I artikel 85c föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar nationell lagstiftning som förbjuder distansförsäljning av receptbelagda läkemedel till allmänheten via informationssamhällets tjänster, se till att läkemedel erbjuds genom distansförsäljning till allmänheten via informationssamhällets tjänster enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och föreskrifter för informationssamhällets tjänster på följande villkor:

...

2. Medlemsstaterna får föreskriva villkor som motiveras med hänsyn till skyddet av folkhälsan för detaljhandeln med läkemedel som säljs på distans till allmänheten via informationssamhällets tjänster inom deras territorier.

...

6. Medlemsstaterna ska, utan att det påverkar tillämpningen av direktiv 2000/31/EG och de krav som föreskrivs i denna avdelning, vidta nödvändiga åtgärder för att se till att andra personer än de som avses i punkt 1 vilka erbjuder distansförsäljning av läkemedel till allmänheten via informationssamhällets tjänster och vilka är verksamma i på deras territorium kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder.”

B. *Fransk rätt*

Code de la santé publique (den franska lagen om folkhälsan)

7 Artikel L.5125-25 har följande lydelse:

” ...

Apotekare får inte ta emot läkemedelsbeställningar ... genom regelbunden förmedling och ägna sig åt handel och hemleverans av ovannämnda läkemedel, varor eller föremål, varav beställning har mottagits på sådant sätt.”

8 Artikel L.5125-26 har följande lydelse:

”Det är förbjudet att sälja läkemedel till allmänheten ... genom mäklarhus, inköpsgrupper eller inrättningar som ägs eller förvaltas av personer som inte innehar något av de utbildnings-, examens- eller andra behörighetsbevis som anges i artikel L.4221-1.”

3. Parternas argument:

A. *Doctipharma*

- 9 Doctipharma har hävdad att dess verksamhet består i teknisk utveckling och underhåll av ett gemensamt system för apotekare, så att dessa kan redigera och driva sin webbplats för e-handel med receptfria läkemedel, i enlighet med bestämmelserna om onlineförsäljning av läkemedel. Onlineförsäljning av hälsoprodukter sker uteslutande genom apotekare och internetanvändare.
- 10 Doctipharma har bestritt förbudet enligt artiklarna L.5125-25 och L.5125-26 i lagen om folkhälsan. Doctipharma har yrkat att de franska domstolarna ska tolka artiklarna L.5125-25 andra stycket och L.5125-26 i lagen om folkhälsan mot bakgrund av artikel 85c i direktivet om humanläkemedel för att avgöra huruvida det förbud mot förmedling av läkemedelsförsäljning som följer av dessa bestämmelser ska tillämpas på den verksamhet som bolaget anser är begränsad till teknisk utveckling och underhåll av ett gemensamt system som apotekare kan använda för att redigera och driva sin webbplats.
- 11 Bolaget har föreslagit att domstolen ska tolka artikel 85c i direktivet om humanläkemedel, bland annat för att få klarhet i huruvida förbudet mot dess verksamhet enligt artiklarna L.5125-25 och L.5125-26 i lagen om folkhälsan motiveras med hänsyn till skyddet för folkhälsan i den mening som avses i artikel 85c i direktivet eller, tvärtom, huruvida det enligt artikel 85c i direktivet är tillåtet att bedriva en sådan verksamhet avseende ”informationssamhällets tjänster” som Doctipharma erbjuder.
- 12 Bolaget har understrukit att dessa frågor inte har prövats tidigare. Bolaget har hävdad att den lösning som valdes i domen av den 20 december 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981), grundar sig på omständigheterna i det målet, i synnerhet den omständigheten att förarna inte skulle ha kunnat tillhandahålla transporttjänster utan den applikation som utvecklats av Uber och att Uber utövade ett bestämmande inflytande över villkoren för tillhandahållandet av förarnas tjänster.
- 13 I dom av den 1 oktober 2020, *A (Reklam för och försäljning av läkemedel online)*, C-649/18, EU:C:2020:764, behandlas frågan huruvida franska reklamrestriktioner kan göras gällande mot ett bolag med säte i en annan medlemsstat än Frankrike som saluför läkemedel via sin webbplats till franska konsumenter. Denna dom rör en helt annan problematik än den som är föremål för det aktuella målet. Bolaget

Doctipharma har emellertid påpekat att denna dom är relevant för förevarande mål, eftersom domstolen i den domen slog fast att ”en tjänst för online-försäljning av läkemedel, såsom den som är aktuell i det nationella målet, kan utgöra en av informationssamhällets tjänster i den mening som avses i artikel 2 a i direktiv 2000/31 och därmed omfattas av direktivets tillämpningsområde såvitt avser de krav som är tillämpliga på denna tjänst, vilka omfattas av det ”samordnade området” i den mening som avses i artikel 2 h i nämnda direktiv” (punkt 33).

B. Pictime

- 14 Bolaget Pictime, som hyser webbplatsen *www.doctipharma.fr*, har begärt att frias från ansvar och att UDGPO ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

C. UDGPO

- 15 UDGPO:s yrkanden avvisades.

4. Den hänskjutande domstolens bedömning:

- 16 Målet avser distansförsäljning på elektronisk väg (eller onlineförsäljning) av humanläkemedel som inte är receptbelagda (”receptfria”).
- 17 Enligt artikel 85c i direktivet om humanläkemedel ska medlemsstaterna se till att läkemedel erbjuds genom distansförsäljning till allmänheten via informationssamhällets tjänster enligt definitionen i direktiv 98/34. Enligt artikel 85c.2 får medlemsstaterna föreskriva villkor som motiveras med hänsyn till skyddet av folkhälsan för detaljhandeln med läkemedel som säljs på distans till allmänheten via informationssamhällets tjänster inom deras territorier.
- 18 Enligt lagen om folkhälsan är det förbjudet för personer som inte har apotekarexamen att bedriva förmedlingsverksamhet mellan apotek och allmänheten (artiklarna L.1525-25 och L.1525-26).
- 19 Domstolens bedömning i domen av den 20 december 2017, *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981), enligt vilken ”denna förmedlingstjänst får ... anses utgöra en integrerad del av en helhetstjänst som huvudsakligen består av en transporttjänst, och den är således inte att kvalificera som en av ’informationssamhällets tjänster’ i den mening som avses i artikel 1 led 2 i direktiv 98/34, till vilken det hänvisas i artikel 2 a i direktiv 2000/31, utan som en ’tjänst på transportområdet’ i den mening som avses i artikel 2.2 d i direktiv 2006/123” (punkt 40), kan inte tillämpas i det aktuella fallet. Domstolen har nämligen kommit fram till denna slutsats efter att ha gjort en specifik bedömning av omständigheterna i det målet.
- 20 Domstolen påpekade nämligen att ”Ubers förmedlingstjänst bygger på rekrytering av förare som inte är yrkesförare och som använder sina egna fordon, vilka

bolaget förser med en applikation utan vilken dessa förare inte skulle förmås att tillhandahålla transporttjänster och utan vilken de personer som önskar företa en resa inom en tätort inte skulle ha möjlighet att utnyttja förarnas tjänster. Dessutom utövar Uber ett bestämmande inflytande över villkoren för tillhandahållandet av förarnas tjänster. Det ska på den sista punkten konstateras att Uber med hjälp av applikationen med samma namn fastställer åtminstone maximipriset för körningen, att bolaget uppbär betalning från kunden innan det betalar ut en del till fordonets förare, som inte är yrkesförare, och att det gör vissa kontroller av fordonens och förarnas egenskaper samt förarnas beteenden, som i förekommande fall kan utgöra grund för uteslutning av förare” (punkt 39). Dessa förhållanden föreligger inte i förevarande mål, eftersom apotekare redan är yrkesverksamma inom läkemedelsförsäljning. Distansförsäljning på elektronisk väg av läkemedel utgör endast en förlängning av denna verksamhet. Det framgår inte heller att Doctipharma medverkar vid fastställandet av priset på läkemedel som säljs på elektronisk väg. Doctipharma har bestritt att den tjänst som det tillhandahåller innebär att apotekarnas monopol på försäljning av läkemedel åsidosätts.

- 21 Domen av den 1 oktober 2020, A (Reklam för och försäljning av läkemedel online), C-649/18, EU:C:2020:764, är inte relevant för målet, i den mån den avser frågan huruvida de franska restriktionerna avseende läkemedelsreklam är förenliga med artikel 85c i direktivet om humanläkemedel.
- 22 Cour de cassation ogillade den dom som Cour d’appel de Versailles meddelade med motiveringen att den inte hade dragit de slutsatser som dess egna konstateranden föranledde, enligt vilka Doctipharmas verksamhet på webbplatsen bland annat bestod i att sammanföra apotekare med kunder för försäljning av läkemedel. Härav följer, enligt Cour de cassation, att Doctipharma är mellanhand och på så sätt deltar i den elektroniska handeln med läkemedel, även om bolaget inte är någon apotekare, vilket strider mot förbuden i artiklarna L.5125-25 och L.5125-26 i lagen om folkhälsan.
- 23 De frågor som Doctipharma föreslår att den hänskjutande domstolen ska ställa till EU-domstolen bygger på en annan tolkning än den som Cour de cassation har gjort av artiklarna L.5125-25 och L.5125-26 i lagen om folkhälsan, av förmedlingsförbudet och, mer allmänt, av tredje mans inblandning i försäljning av receptfria läkemedel, som följer av tolkningen av artikel 85c i direktiv 2011/62/EG, enligt vilken receptfria läkemedel ska kunna säljas på distans till allmänheten.
- 24 För att avgöra målet förefaller det därför nödvändigt att hänskjuta de tolkningsfrågor som anges nedan till domstolen.

5. Tolkningsfrågorna:

- 25 Cour d’appel har ställt följande tolkningsfrågor:

- Ska den verksamhet som Doctipharma bedriver på och från sin webbplats *www.doctipharma.fr*, såsom den beskrivs i förevarande dom, anses utgöra en av ”informationssamhällets tjänster” i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998?
- Om så är fallet, omfattas den verksamhet som Doctipharma bedriver på och från sin webbplats *www.doctipharma.fr*, såsom den beskrivs i förevarande dom, av tillämpningsområdet för artikel 85c i Europeiska direktivet av den 6 november 2001, i dess lydelse enligt direktivet av den 8 juni 2011?
- Ska artikel 85c i direktivet av den 6 november 2001, i dess lydelse enligt direktivet av den 8 juni 2011, tolkas så, att förbudet mot den verksamhet som Doctipharma bedriver på och från sin webbplats *www.doctipharma.fr*, såsom den beskrivs i förevarande dom, utgör en inskränkning som motiveras med hänsyn till skyddet för folkhälsan och som följer av en tolkning av artiklarna L.5125-25 och L. 5125-26 i lagen om folkhälsan?
- Om så inte är fallet, ska då artikel 85c i direktivet av den 6 november 2011, i dess lydelse enligt direktivet av den 8 juni 2011, tolkas så, att Doctipharma får utöva den verksamhet som det bedriver på och från sin webbplats *www.doctipharma.fr*, såsom den beskrivs i förevarande dom?
- Om så är fallet, ska då förbudet mot Doctipharmas verksamhet, som följer av Cour de cassations tolkning av artiklarna L.5125-25 och L.5125-26 i lagen om folkhälsan, motiveras med hänsyn till skyddet för folkhälsan i den mening som avses i artikel 85c i direktivet av den 6 november 2001, i dess lydelse enligt direktivet av den 8 juni 2011?
- Om så inte är fallet, ska då artikel 85c i direktivet av den 6 november 2001, i dess lydelse enligt direktivet av den 8 juni 2011, tolkas så, att det är tillåtet att bedriva en verksamhet avseende ”informationssamhällets tjänster” som Doctipharma tillhandahåller?